

เยี่ยมเพื่อน เยือนมิตร

ชวนคิด ต่อยอด

บันทึกการเยี่ยมพื้นที่เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสวงหาแนวทางหนุนเสริมและต่อยอดงานพัฒนา นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ โดยใช้เครื่องมือตาม พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ

๖. ลพบุรี (๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕)

๖.๑ ลพบุรี ไม่ได้มีแต่ลิง

“ลพบุรี ไม่ได้มีแต่ลิง”

ลพบุรีเป็นพื้นที่ที่มีชัยภูมิดี ถึงขนาดพระมหากษัตริย์สมัยก่อนทรงเลือกใช้เป็นที่ตั้งฐานสร้างเมืองพัฒนาจนเจริญรุ่งเรือง วันนี้อยู่เมื่อคิดถึงลพบุรี เราคิดถึงสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ถ้าคิดเลยไกลไปกว่านั้น เราก็คิดถึงความรุ่งเรืองสมัยกรุงศรีอยุธยา ถ้าคิดเลยไปไกลกว่านั้น ก็คิดถึงการอยู่อาศัยของคนยุคก่อนประวัติศาสตร์ กว่า ๒,๐๐๐ ปี ที่บ้านโป่งมะนาว พัฒนานิคม และบ้านพรหมหินใต้ ที่โคกสำโรง ทางด้านการแพทย์และสาธารณสุข ที่ลพบุรีมีโรงพยาบาลอานันทมหิดล ซึ่งเป็นของทหาร เคยมีบทบาทสำคัญในการผลิตแพทย์เสนาธิการ ออกมารับใช้ประชาชนในยุคอดีตที่บ้านเมืองเคยขาดแคลนแพทย์อย่างมาก

วันนี้ลพบุรีดูเงียบไปบ้าง ตั้งแต่การเดินทางขึ้นเหนือไม่ต้องใช้ถนนพหลโยธินเป็นสายหลักเหมือนเมื่อก่อน แต่ลพบุรีไม่ได้หยุดนิ่ง ทุกอย่างยังคงเคลื่อนไปตามครรลองของตัวเอง

เย็นวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ **คุณหมอศิริชัย ลิ้มสกุล** นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดลพบุรี พร้อมกับน้องๆ ประกอบด้วย **คุณหมอนพพร พงศ์ปลื้มปิทธิชัย** รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด **คุณสุนีย์ ไบชา** ผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณสุข และ **คุณสุจริต สิงห์โต** นักบริหารสาธารณสุข มารับผมและทีมงานที่หน้าร้านบัวหลวง

ทีมงานสาธารณสุขของลพบุรีชุดนี้ คั่นเคยกับผม “มากที่สุด”

คุณหมอศิริชัย

คุณหมอนพพร

คุณหมอศิริชัยฯ เป็นแพทย์ทุนชนบท ได้รับการคัดเลือกไปเรียนแพทย์ที่ศิริราช คุณหมอนพพรฯ เป็นแพทย์ทุนชนบทรุ่นน้องของคุณหมอศิริชัยฯ ไปเรียนที่รามธิบดี สมัยนั้นเขาคัดเลือกตรงจากนักเรียนในจังหวัด ด้วยวิธีการที่ปราณีตมาก อาจารย์แพทย์ลงไปคัดเลือกพร้อมกับสาธารณสุขถึงในพื้นที่ ไปดูสภาพความเป็นอยู่ สัมภาษณ์เพื่อนบ้าน ฯลฯ เพื่อให้ได้นักเรียนที่เหมาะสม

ผมจบไปทำงานเป็นแพทย์ชนบทที่ลพบุรี ก็มีน้องๆ พวกนี้มาฝึกงานอยู่ด้วยในช่วงหยุดเทอมปลาย จนกระทั่งเรียนจบ พวกเขาก็กลับมาเสริมทีมงานแพทย์ชนบท กระจายไปทำงานตามโรงพยาบาลชุมชนต่างๆ ทำให้คุ้นเคยกันอย่างมากเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

คุณหมอนพพรฯ ไปทำงานอยู่กับผมที่ รพ. พัฒนานิคม และเป็นผู้อำนวยการต่อที่นั่นเรื่อยมานานเกือบ ๓๐ ปีแล้ว คุณหมอศิริชัยฯ ไปอยู่ รพ. สระโบสถ์ และ รพ. ชัยบาดาล และไปเป็นนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรี ชัยนาท แล้วย้ายกลับมาอยู่ที่ลพบุรี

พวกนี้เขามีเลือดแพทย์ชนบทของจริงเข้มข้นมาก

คุณสุนีย์ฯ ก็เคยอยู่ทำงานกับผมที่พัฒนานิคม ตั้งแต่สมัยที่เธอจบพยาบาลมาใหม่ๆ เมื่อ ๓๐ กว่าปีก่อน เธอเคยได้รับรางวัลพยาบาลดีเด่นในชนบท ของมูลนิธิหม่อมเจ้าหญิงบุญจิราธร (ชุมพล) จุฑาทูช และคุณสุจิตฯ ก็เคยเป็นนักเรียนสาธารณสุขไปฝึกงานกับผมที่พัฒนานิคมเมื่อ ๓๐ กว่าปีก่อนเช่นกัน

ทั้ง ๔ คนนี้ เป็นคนลพบุรีทั้งสิ้น ตอนนี้อยู่กำลังทำงานเพื่อบ้านเกิดเมืองนอนของพวกเขา และยังมี**คุณชนบท บัวหลวง** หัวหน้ากลุ่มงานสุขภาพภาคประชาชน ผู้ทำหน้าที่ประสานงานเรื่องเกี่ยวกับสมัชชาสุขภาพไปร่วมด้วย

กินข้าวมือเย็นกันไป ค่อยถึงความหลังกันไปอย่างมีความสุข ตามประสาคนเริ่มสูงวัย จากนั้นก็ไปเข้าพักที่เบญจธารา บูติค รีสอร์ท ของ**คุณเบญจวรรณ ธาราภูมิ** ซึ่งเป็นอดีตพยาบาลของ รพ. พัฒนานิคม ที่ลาออกมาเอาดีทางธุรกิจ โดยมีสามีคนขยันช่วยกันทำมาหากิน

คุณเบญจวรรณฯ เป็นน้องสาวของ**คุณผ่องศรี ธาราภูมิ** สส.ลพบุรี พรรคประชาธิปัตย์ เคยทำงานในฐานะภาคประชาสังคม ร่วมขับเคลื่อนงานสมัชชาสุขภาพ และการจัดทำ พ.ร.บ.สุขภาพฯ กันมาตั้งแต่สมัยต้นๆ เมื่อเธอได้เข้าไปเป็น สส. ในสภาแล้ว ก็ยังมีน้ำใจช่วยประสานงาน ให้คำแนะนำ และสนับสนุนการทำงานตาม พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติมาโดยตลอด

สส.ผ่องศรี

งานขับเคลื่อนการปฏิรูประบบสุขภาพของพวกเรา ถือว่าเรื่องสุขภาพเป็นของทุกคน ทุกภาคส่วน ไม่มีการแบ่งเขาแบ่งเรา ทุกพรรค ทุกฝ่าย ทุกสี ทุกหมู่เหล่า เราเป็นเพื่อนกันได้หมด โดยเราพร้อม “สานพลัง” ให้ทุกภาคส่วนเข้ามาทำงานพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพร่วมกันทั้งหมด

การพัฒนานโยบายสาธารณะฯ ผ่านสมัชชาสุขภาพ จังหวัดลพบุรี
หลังประกาศใช้ พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติ (๒๕๕๑-๒๕๕๕)

NHA ๔๐	NHA ๔๑	NHA ๔๒	NHA ๔๓	NHA ๔๔	NHA ๔๕
	Road Show			"๑ ทศวรรษสมัชชาฯ"	
๒๕๕๐ สถาบันนารายณ์ เพื่อการพัฒนา	๒๕๕๒ สถาบันนารายณ์ เพื่อการพัฒนา	๒๕๕๓ สถาบันนารายณ์ เพื่อการพัฒนา	๒๕๕๔ สถาบันนารายณ์ เพื่อการพัฒนา	๒๕๕๕-๕๖ สถาบันนารายณ์ เพื่อการพัฒนา	
-สมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่ "ตำบลต้นแบบสุขภาพภาวะ" -MOU พัฒนากระบวนการสมัชชาสุขภาพ	-สมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น "สุขภาวะวัยเจริญพันธุ์: เด็กดีสร้างสุข" ต.ขอนแก่น อ.หนองม่วง -เกิดประเด็นร่วม ๑) การลด ละ เลิก เหล้าสร้างสุขพอเพียง ๒) อาหารปลอดภัยชีวิตปลอดภัยสุข นโยบายทางอาหาร ๓) ชุมชนเป็นสุข สร้างสุขพอเพียง	-สมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น "สุขภาวะวัยเจริญพันธุ์: เด็กดีสร้างสุข" ต.ขอนแก่น อ.หนองม่วง ขยายผลสู่ตำบลต่างๆ ของ อ.หนองม่วง เพื่อพัฒนาสู่ระดับอำเภอ โดยการจัดเวทีกออดทเรียนให้แกนนำตำบลสุขภาพะเพื่อยกระดับความรู้ในการพัฒนา PHPP	-สมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น "สุขภาวะวัยเจริญพันธุ์: เด็กดีสร้างสุข" พัฒนาศักยภาพแกนนำ สร้างความรู้ความเข้าใจ สนับสนุนให้พื้นที่ กออดทเรียนและบันทึกเรื่องราวผ่านกระบวนการ ๑๐ ขั้นตอน -สมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่ระดับจังหวัด "ชาวลพบุรีพื้นที่ภัยพิบัติจัดการสุขภาพ"	-สมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น "การแก้ปัญหาภัยรุมไทยกับการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม จ.ลพบุรี ๑) พัฒนากลไก ๒) จัดทำชุดความรู้ ๕ พื้นที่ ๓) พัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย ๔) สมัชชาสุขภาพระดับจังหวัด	

บุคคลสำคัญผู้มีจิตใจสาธารณะ ที่เป็นแกนนำอย่างต่อเนื่องเสมอมา ก็คือ **ผศ.ดร.กาสัก เต๊ะซันหมาก** จากสถาบันนารายณ์เพื่อการพัฒนา และนอกจากนั้นอาจารย์ยังไปช่วยทำหน้าที่เป็นแกนนำเครือข่ายสมัชชาสุขภาพภาคกลาง และเป็นกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติด้วย

เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๕ ที่ผ่านมา ก็เพิ่งไปดูงานการประชุม "สมัชชาอนามัยโลก" ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ด้วย

อ.กาสัก

คุณพรธิดา

มี **คุณพรธิดา เวียงสงค์** เป็นแกนทำงานคนสำคัญอีกคนหนึ่ง

ปี ๒๕๔๗ จัดสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น ว่าด้วยเรื่อง "แม่น้ำลพบุรี และการเกษตรที่เอื้อต่อสุขภาพ" ปี ๒๕๔๘ จัดเรื่อง "วิทยุชุมชน สร้างคนสร้างสุข" ปี ๒๕๔๙ จัดเรื่อง "สุขภาพความดี ความงามและความพอเพียง" และปี ๒๕๕๐ จัดเรื่อง "การสร้างสังคมรู้จัก สามัคคี"

เมื่อมี พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติแล้ว ลพบุรีก็จัดสมัชชาสุขภาพอย่างต่อเนื่อง โดยปี ๒๕๕๑ จัดสมัชชาสุขภาพว่าด้วย “ตำบลต้นแบบแห่งสุขภาพ” โดยใช้พื้นที่ตำบลขอนแก่นสมบูรณ์ อำเภอหนองม่วง เป็นฐานปฏิบัติการเรื่องนี้ มี**พระครูใบฎีกาทรงพล** เป็นแกนนำคนสำคัญ โดยจับเรื่องปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นขึ้นมาเป็นประเด็นหลัก เพื่อหาทางแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนคนในพื้นที่อย่างเป็นระบบ

พระครูใบฎีกาทรงพล

มีการทำงานทางวิชาการเพื่อทำความเข้าใจกับปัญหาให้ชัดเจน ใช้สมัชชาสุขภาพสร้างกระบวนการให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้เข้ามาร่วมกันคิด ร่วมกันทำงานเพื่อแก้ไขปัญหานี้อย่างต่อเนื่อง มีการขับเคลื่อนประเด็นนี้จนเป็นรูปธรรมหลายอย่าง ได้แก่ สำนักงานพื้นที่เขตการศึกษา ได้จัดทำหลักสูตรสอนเพศศึกษาในโรงเรียนในเขต สำนักงาน พมจ. สนับสนุนการจัดค่ายพัฒนาศักยภาพแกนนำเยาวชน “เราฟังได้” สำนักงานพัฒนาชุมชนสนับสนุนการสร้างคามเข้มแข็งของกลุ่มผู้นำและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และวัดศรีรัตนาราม

การดำเนินงานเรื่องนี้อย่าง “กตัตติ” และทำอย่าง “ต่อเนื่อง” แม้เป็นเพียงพื้นที่เล็กๆ แต่ก็สามารถสร้างความสะเทือน และเป็นบทเรียนสำคัญในวงกว้างได้ แบบที่เรียกว่า “**เด็ดดอกไม้ดอกเดียว กระเทือนไปถึงดวงดาว**”

สช. เคยเชิญสื่อมวลชนลงพื้นที่ทำข่าวและสารคดีเรื่องนี้ เพื่อไปเชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนมติ
สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ปี ๒๕๕๓ ประเด็น “ปัญหาวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม”

การ สื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม: ภาวะเด็ก และเยาวชน ในพื้นที่เล็กๆ แต่เป็นการจับและทำอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ “สมัชชาสุขภาพ” เป็นเครื่องมือ มีการทำงานหมุนเป็นวงจรร้อย่างสม่ำเสมอทุกปี เป็นการใช้ “สมัชชาสุขภาพ” หนุนเสริมให้นโยบาย สาธารณะนั้นๆ มีการเคลื่อนไหวจนเป็นรูปธรรมมากขึ้น มีผู้คนภาคส่วนต่างๆ เข้าร่วมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

จากการทำงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดประเด็นสาธารณะร่วมขึ้นมาใหม่ ได้แก่ ประเด็น “การลด ละ เลิกเหล้า สร้างสุขพอเพียง” ประเด็น “อาหารปลอดภัย ชีวิตปลอดภัย” และประเด็น “ชุมชนเป็นสุข สร้างสุขพอเพียง” ต่อเนื่องและขยายวงออกไปเรื่อยๆ

จนถึงปี ๒๕๕๔ เกิดปรากฏการณ์หาคูทกภัย ซึ่งแต่เดิม พื้นที่บางส่วนของลพบุรีก็ต้องเผชิญ ปัญหาน้ำท่วมเป็นประจำทุกปีอยู่แล้ว แต่ปี ๒๕๕๔ เกิดปัญหาที่หนักหน่วงมาก จึงมีการจัด สมัชชาสุขภาพ จังหวัดลพบุรี ขึ้นเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ ในชื่อว่า “รวมพลังชาวลพบุรี ฟื้นฟูภัยพิบัติ จัดการสุข ภาวะ” เพื่อนำเสนอและแลกเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์ของปัญหา และระดมความคิดพัฒนาเป็นข้อเสนอ ทางนโยบาย และผลักดันสู่การปฏิบัติ ได้ทั้งมาตรการระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อเสนอต่อ รัฐบาล มาตรการที่เสนอต่อประชาชนระดับครอบครัว มาตรการที่เสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสื่อมวลชน

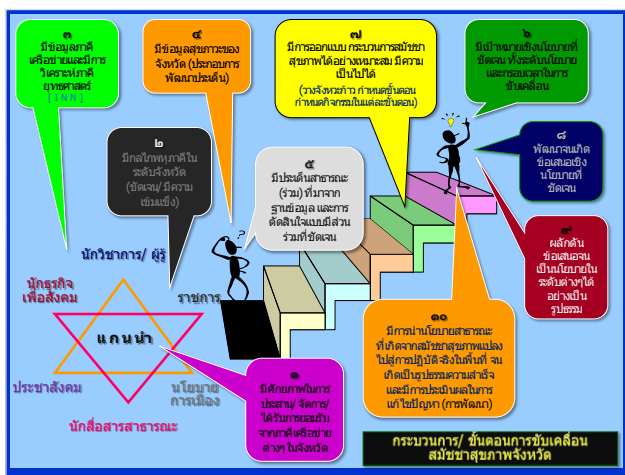

“ระดับท้องถิ่น ให้มีการจัดทำแผนการดำเนินการ ก่อน ระหว่าง และหลังเกิดภัยพิบัติ พร้อมจัดทำเจ้าภาพร่วมรับผิดชอบในชุมชน โดยการทำประชาคมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการและนโยบายของส่วนร่วม.....”

“มาตรการระยะยาว เสนอให้รัฐแก้ปัญหาโดยใช้มาตรการผังเมืองเข้ามาวางแผนและควบคุมการก่อสร้างให้เหมาะสม....”

“ให้สื่อมวลชน สื่อสารให้ชุมชนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง เสนอข่าวสารอย่างมีจรรยาบรรณและมีคุณธรรม เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม...”

เพื่อนพ้องน้องพี่แกนนำสมาชิกสภาจังหวัดลพบุรี ได้ทำการ “จัดการความรู้” โดยร่วมกันสังเคราะห์ประสบการณ์และบทเรียนรู้จากการทำงานต่อเนื่องมา ๑๐ ปี ออกมาเป็นกรอบแนวคิดการพัฒนา นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม ที่จังหวัดลพบุรี (ตั้งแผนภาพ)

นับเป็นความชาญฉลาดของพี่น้องชาวลพบุรี ที่รู้จักใช้ “สมัชชาสุขภาพ” ให้เป็นเครื่องมือพัฒนา และขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ ในโลกแห่งความเป็นจริง คือใช้กับเรื่องที่เป็นจริงในพื้นที่ ใช้ อย่างต่อเนื่อง ขยายผลและขยายวงออกไปเรื่อยๆ ไม่ใช่การทำตามทฤษฎีหรือแนวคิดในกระดาษ ไม่ใช่ การจัดสมัชชาสุขภาพ เพียงแค่เวทีประชุมหามติ แล้วจบเพียงเท่านั้น แต่เขาใช้สมัชชาสุขภาพเป็น เครื่องมือหนึ่งเสริมงานขับเคลื่อนต่างๆ ที่มีอยู่แล้ว ให้มีพลังเพิ่มขึ้น ให้มีความสำเร็จที่มากขึ้น กระบวนการสมัชชาสุขภาพอย่างนี้ น่าจะตรงกับที่บางคนเรียกว่า “สมัชชาสุขภาพกินได้”

หนังสือถอดบทเรียน “สมัชชาสุขภาพลพบุรี”

๖.๓ ก้าวต่อยอด

เช้าวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เราประชุมกันที่ห้องประชุมของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลพบุรี คุณหมอศิริชัยฯ ต้องไปประชุมสำคัญที่กรุงเทพฯ มอบหมายให้คุณหมอนพพรฯ ทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านอยู่ต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุมแทน ก่อนเที่ยงคุณหมอศิริชัยฯรีบเดินทางกลับสมทบด้วย

ที่ห้องประชุมนี้ ผมเคยมาลงนามความร่วมมือเพื่อพัฒนากระบวนการสมัชชาสุขภาพจังหวัดลพบุรี ร่วมกับเครือข่ายภาคี ๑๑ องค์กร เมื่อ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๑ โดยกำหนดบทบาทและแนวทางการดำเนินงานร่วมกันทำงานไว้ ๗ ข้อ คือ

“๑. ประกาศเป็นนโยบายของหน่วยงาน ที่จะป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนากระบวนการสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่และเฉพาะประเด็น เพื่อระดมศักยภาพของหน่วยงานในสังกัดมาร่วมทำงานเพื่อพัฒนากระบวนการสมัชชาสุขภาพในทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่อง

๒. ร่วมกันประสานงานกับเครือข่ายทั้งภาควิชาการ ภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคมทั้งภายในภายนอกหน่วยงาน เพื่อให้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการสมัชชาสุขภาพอย่างกว้างขวาง

๓. ร่วมกันสร้างและพัฒนากลไกเพื่อพัฒนากระบวนการสมัชชาสุขภาพ เพื่อทำหน้าที่วางแผน ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ ดำเนินการตามแผน ติดตามและประเมินผล ตลอดจนการทบทวนแผนที่วางไว้อย่างเป็นระบบ

๔. ร่วมกันสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินงานพัฒนากลไกและกระบวนการสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่/เฉพาะประเด็นของจังหวัดลพบุรี

๕. ร่วมกันสนับสนุนให้เกิดการวิจัยและพัฒนาตลอดจนการสร้างกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมร่วมกันอย่างกว้างขวาง

๖. ร่วมกันให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการพัฒนากลไกและกระบวนการสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่/เฉพาะประเด็นของจังหวัดลพบุรี

๗. สนับสนุนการสื่อสารสาธารณะเพื่อให้สังคมได้รับรู้และเข้ามามีส่วนร่วมตามความเหมาะสม”

มาทีวี่วันนี้ ถือเหมือนว่าเรามาทบทวนความกัน เพื่อต่อยอดงานต่างๆ ที่ทำกันไปแล้ว ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป มีเพื่อนพี่น้องพี่ทั้งเก่าและใหม่มาร่วมประชุมกันกว่า ๓๐ คน ได้แก่ **คุณเตือนใจ สمانมิตร** จากศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพประชาชน จ.ลพบุรี (เคยได้รับเลือกเป็นตัวแทนภาคประชาชนของลพบุรีไปเลือกตั้งกันเองเป็นเป็น คสช. เขต)

พระครูสุวัฒน์

คุณชนบท

พระครูใบฎีกาทรงพล ชยนุโท จากวัดรัตนาราม เจ้าคณะตำบลขอนแก่น อ.หนองม่วง พระครูสุวัฒน์จันทโชติ เจ้าคณะอำเภอโคกเจริญ อาจารย์ศิริเพ็ญ มากบุญ ประธานชมรมผู้สูงอายุ ทำวุ้ง คุณธานีท์ แสงวิภาสภาพร สมาชิกสภาพัฒนาการเมือง จ.ลพบุรี คุณประทีป อ่อนสรวง ประธานศูนย์วัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ต.โคกสูง อ.พัฒนานิคม คุณอนสรณ์ คงสงฆ์ พัฒนาการอำเภอหนองม่วง รต.สุนทร พลวัฒน์ สถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศ ๐๒ ลพบุรี ผศ. สุรพงษ์ ปนาทกุล ประธานสมัชชาปฏิรูปจังหวัดลพบุรี เป็นต้น

เมื่อตัวแทนจังหวัดได้เล่าถึงเรื่องราวของการใช้สมัชชาสุขภาพในการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพของจังหวัด และผมได้กล่าวถึงทิศทางการสนับสนุนสมัชชาสุขภาพในปีต่อๆ ไปว่า สข. จะเน้นการสนับสนุนที่ชัดเจนมากกว่าเดิมโดยเน้นสนับสนุนให้เกิดกลไก “หน่วยเลขานุการกิจ” สำหรับบริหารจัดการให้เกิด “กระบวนการสมัชชาสุขภาพจังหวัด” ที่เป็นวงจรมติสาธารณะเพื่อสุขภาพอย่างต่อเนื่องทุกปีไป

โดยภายใต้กระบวนการนี้ อาจมีการจัดสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่ภายในจังหวัด หรือสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็นที่จังหวัดเห็นสมควร อย่างที่ท่าๆ กันมาก็ทำได้ แล้วเชื่อมเข้ากับสมัชชาสุขภาพจังหวัดประจำปี ก็จะเกิดพลังที่มากขึ้น การเดินอย่างนี้จะทำให้กระบวนการสมัชชาสุขภาพในจังหวัดมีความต่อเนื่อง เข้มข้น และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในจังหวัดมากกว่าเดิม

“การมาของ สข. ครั้งนี้ น่าจะมีความหมายในทางบวก เพราะเป็นการต่อยอดการทำงานเดิม ที่มี การทำกันเรื่อยมา ซึ่งทุกฝ่ายก็เหน็ดเหนื่อยกันมาก ในลพบุรีมีคนดี คนเก่งมาก เริ่มจับตัวเข้าหากันมากขึ้นต่อไปคงจะได้เสริมพลังกันมากขึ้น” พระครูทรงพลฯ ท่านกล่าวไว้

อาจารย์กาสักฯ บอกว่า “ฉันว่าอยากเห็นมีการนำกระบวนการสมัชชาสุขภาพไปใช้ในวิธีการทำงานปกติของแต่ละหน่วยงาน แต่ละองค์กร แต่ละภาคส่วน นำไปเป็นเครื่องมือเสริมพลังในการพัฒนานโยบายสาธารณะซึ่งหน่วยงานต่างๆ ต้องทำอยู่แล้ว ถ้าทำได้ จะทำให้การทำงานพัฒนาจังหวัดลพบุรีไปได้ดีมากขึ้น”

อาจารย์รัตนา สมบูรณ์วิทย์ กรรมการสุขภาพแห่งชาติภาคประชาชน ตัวแทนเขต ๒ จากจังหวัดสุพรรณบุรี ได้มาร่วมการประชุมปรึกษาหารือครั้งนี้ด้วย ได้เสริมว่า “ที่ผ่านมา ประเด็นที่เสนอเข้าสู่สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ก็มีบางเรื่องเสนอมาจากภาคีเครือข่ายในระดับพื้นที่ด้วย และเมื่อออกมาเป็นมติแล้วพื้นที่ก็สามารถนำเรื่องที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับปัญหาในพื้นที่มาขับเคลื่อนต่อได้ด้วย”

อ.รัตนา สมบูรณ์วิทย์

คุณดิเรก พลุเพิ่ม จากเครือข่ายแผนแม่บทชุมชน จ.ลพบุรี บอกว่า “แกนนำควรนำเรื่องสมัชชาสุขภาพไปเชื่อมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย เพื่อให้เข้าใจ และนำไปใช้ เช่น อาจกำหนดให้ทุกอำเภอต้องมี ๑ ตำบลที่ใช้สมัชชาสุขภาพ เชื่อม อบต. กับ อสม. ด้วยก็จะดี”

พระครูสุวัฒนฯ ท่านให้ข้อคิดเชิงธรรมะว่า “การทำงานต้องคิดถึง ๔ เรื่องคือ (๑)รักษาวิถีชีวิตเดิม ถ้าวิถีเดิมยังดี ไม่เสียหายไปมากก็เรียนรู้ไม่ต้องเปลี่ยน (๒) แต่งเติมแต่พองาม บางอย่างจำเป็นต้องต่อเติมเพื่อเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งต้องการวิชาการด้วย (๓) ประเมินภาพให้กว้าง มองภาพรวมอย่ามองแค่จุดใด หรือเรื่องใด หรือกลุ่มใดเท่านั้น และ (๔) ปลายทางเดินใหม่ มีความเพียร ทำให้ต่อเนื่อง”

ผมคิดตามได้ว่า งานสาธารณะอย่างสมัชชาสุขภาพนี้ น่าจะเข้ากับข้อที่ ๔ เพราะเป็นงานที่เราต้อง ปลายทางเดินด้านนโยบายสาธารณะกันใหม่ ซึ่งต้องอาศัยความเพียรและทำกันอย่างต่อเนื่องไม่รู้จบ

คุณหมอศิริชัยฯ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด พุดไว้ว่า เวลาเราทำอะไรก็เหมือนการเดินทาง มีทั้งก้าวย่าง ก้าวย่อ และก้าวย่ำ ผมคิดว่าสมัชชาสุขภาพก็เป็นอย่างนั้น บางทีก้าวย่อ ก้าวย่ำแล้ว ก็อาจมี “ก้าวหยุด” กันบ้าง เป็นธรรมดา เพราะเดินไกล ๆ บางทีก็เหนื่อย เมื่อเหนื่อยก็ต้องพัก พักหายเหนื่อยแล้วก็เดินกันใหม่

ถ่ายรูปหมู่หลังประชุมเสร็จ

การไปเยี่ยมได้มีโอกาสพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ทำให้เราต่างมองเห็นช่องทางของการ “ก้าวต่อยอด” จากเดิม ให้ไปได้ไกลและไปได้สูง

สข. มีหน้าที่สนับสนุนการเดินทางก้าวต่อยอดของเพื่อนพ้องน้องพี่ โดยเราขอเดินเคียงข้างไปและขอเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนด้วย

คุณศิริธร ผู้สานพลังภาคกลาง

สำหรับลพบุรี เรามี**คุณศิริธร อรไชย** ผู้อำนวยการสถานพลัง ทำหน้าที่ผู้ประสานงานหลัก มี
อาจารย์กรรณิการ์ บรรเทิงจิตร รองเลขาธิการ คสช. เป็นผู้สนับสนุนแถวสอง
ลพบุรีไม่ได้มีแต่ลิง แต่ลพบุรีจะไปไกล